

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.04.379 της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού

κ. Μαρίνας Νικολάου, ημερομηνίας 20 Μαρτίου 2025, προς τον Υπουργό

Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Μάριο Χαρτσιώτη

«Η έμφυλη/ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα πολύ σοβαρό ζήτημα που απαιτεί συνεχή παρακολούθηση. Καλείται ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όπως πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα ακόλουθα:

1. Τμήματα αντιμετώπισης της έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας:
 - α. Ποια ειδικά τμήματα ή μονάδες της Αστυνομίας Κύπρου ασχολούνται με περιστατικά έμφυλης/ ενδοοικογενειακής βίας;
 - β. Ποιες είναι οι αρμοδιότητες και οι διαδικασίες που ακολουθούν;
2. Εκπαίδευση αστυνομικών:
 - α. Τι είδους εξειδικευμένη εκπαίδευση λαμβάνουν οι αστυνομικοί που χειρίζονται υποθέσεις έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας;
 - β. Υπάρχει συστηματική εκπαίδευση και αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους;
 - γ. Αν ναι, με ποιες μεθόδους και ποια είναι τα αποτελέσματα; Παρακαλώ όπως κατατεθούν σχετικά ευρήματα.
3. Έλεγχος και εποπτεία:
 - α. Ποιος έλεγχος και τι είδους εποπτεία εφαρμόζεται αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των αστυνομικών τμημάτων που διαχειρίζονται τέτοιες υποθέσεις;
 - β. Αν ναι, με ποιο τρόπο;
 - γ. Ποιες αδυναμίες εντοπίζονται;
 - δ. Υπάρχουν πλάνα για διορθωτικά μέτρα;

4. Στατιστικά στοιχεία:
- α. Πόσα περιστατικά έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας καταγράφονται ετησίως;
 - β. Για πόσα από αυτά γίνεται επίσημη καταγγελία στις αρμόδιες αρχές;
 - γ. Πόσες υποθέσεις προχωρούν τελικά στη δικαιοσύνη για εκδίκαση;
 - δ. Υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις ποινές που επιβάλλονται σε καταδικασθέντες;
5. Παρακαλώ όπως κατατεθούν στοιχεία σχετικά με τις καταγεγραμμένες υποθέσεις και τη δικαστική τους πορεία για το έτος 2024.»

XM/MA/Er-23.06.012.04.379

Απάντηση ημερομηνίας 23 Ιουνίου 2025 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Μάριου Χαρτσιώτη στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.04.379, ημερομηνίας 20 Μαρτίου 2025, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ.

Μαρίνας Νικολάου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Τμήματα αντιμετώπισης της έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας:

- A. Ποια ειδικά τμήματα ή μονάδες της Αστυνομίας Κύπρου ασχολούνται με περιστατικά της έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας;**
- B. Ποιες είναι οι αρμοδιότητες και οι διαδικασίες που ακολουθούν;**

Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Υποθέσεων Ευάλωτων Προσώπων (ΥΔΥΕΠ) - Κλάδος Χειρισμού Θεμάτων Βίας στην Οικογένεια και Κακοποίησης Ανηλίκων

Στην Αστυνομία έχει συσταθεί, το 2021, η ΥΔΥΕΠ, η οποία υπάγεται στο Τμήμα Καταπολέμησης Εγκλήματος. Η εν λόγω Υποδιεύθυνση διαχωρίζεται σε πέντε κλάδους που σχετίζονται με διάφορες μορφές ευαλωτότητας, μεταξύ αυτών και ο Κλάδος Χειρισμού Θεμάτων Βίας στην Οικογένεια και Κακοποίησης Ανηλίκων.

Ο ρόλος του Κλάδου Χειρισμού Θεμάτων Βίας στην Οικογένεια και Κακοποίησης Ανηλίκων είναι εποπτικός και συγκεκριμένα επικεντρώνεται στην παρακολούθηση της εφαρμογής όλων των νομοθεσιών που προνοούν θέματα βίας στην οικογένεια, κακοποίησης ανηλίκων, έμφυλης βίας και άλλων συναφών νόμων, κανονισμών, πρωτοκόλλων, καθώς και σχετικών Διατμηματικών Διαδικασιών που έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Επαρχιακά Κλιμάκια Βίας στην Οικογένεια

Παράλληλα, από το Σεπτέμβριο του 2020 είχε αρχίσει και ολοκληρώθηκε το

2021 η σύσταση των Επαρχιακών Κλιμακίων Βίας στην Οικογένεια, τα οποία τόσο διοικητικά όσο και επιχειρησιακά υπάγονται στα Επαρχιακά Τμήματα Ανιχνεύσεως Εγκλήματος (ΤΑΕ), ενώ η ΥΔΥΕΠ εποπτεύει τη λειτουργία τους εκεί και όπου χρειάζεται.

Η λειτουργία των Επαρχιακών Κλιμακίων Βίας στην Οικογένεια διέπεται από την Αστυνομική Διάταξη 3/66. Τα καθήκοντα των εν λόγω Κλιμακίων επικεντρώνονται κυρίως στη διερεύνηση των υποθέσεων έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας και προώθησης τους ενώπιον της δικαιοσύνης, εκεί και όπου στοιχειοθετείται ποινικό αδίκημα. Πέραν, όμως, της διερεύνησης, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται τόσο στην προστασία των θυμάτων μέσω της αξιολόγησης της επικινδυνότητας της κάθε περίπτωσης, όσο και στην ευημερία τους, σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες.

Αποστολή των Κλιμακίων είναι:

- η διερεύνηση καταγγελιών που εμπίπτουν στον Νόμο για τη Βία στην οικογένεια, στη βάση σχετικής Αστυνομικής Διάταξης/Πρωτοκόλλου Ενεργειών,
- η αξιολόγηση επικινδυνότητας σε περιπτώσεις βίας μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων, συμβίων ή συντρόφων με τη χρήση συγκεκριμένου πρωτοκόλλου,
- η λήψη προστατευτικών μέτρων ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητας, κ.ά.

Επιπρόσθετα, στα καθήκοντα των μελών των Κλιμακίων περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η άμεση διερεύνηση των υποθέσεων αυτών.

- Η μεταχείριση περιστατικών με σεβασμό στην αξιοπρέπεια.
- Η ενημέρωση για τα δικαιώματα και έννομα συμφέροντα των θυμάτων.
- Η επίδειξη υπομονής και ευαισθησίας σε κάθε περίπτωση.
- Η στενή συνεργασία με συναρμόδιες Υπηρεσίες όπως οι ΥΚΕ, ΥΨΥ κ.ά., καθώς και με ΜΚΟ όπως ο ΣΠΑΒΟ και το Σπίτι της Γυναίκας.

Παράλληλα, εντός της Αστυνομικής Διάταξης που ρυθμίζει τη λειτουργία των Επαρχιακών Κλιμακίων έχει εκπονηθεί Πρωτόκολλο Ενεργειών για το χειρισμό των περιστατικών βίας στην οικογένεια, τα οποία πρέπει να περιλαμβάνονται στον Ποινικό Φάκελο της Υπόθεσης.

Με απώτερο στόχο τον αποτελεσματικό χειρισμό των εν λόγω υποθέσεων υπάρχει επίσης συνεργασία των Αστυνομικών Σταθμών με τα Επαρχιακά Κλιμάκια Βίας στην Οικογένεια.

2. Εκπαίδευση αστυνομικών:

A. Τι είδους εξειδικευμένη εκπαίδευση λαμβάνουν οι αστυνομικοί που χειρίζονται υποθέσεις έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας;

Η Αστυνομία μεριμνά για τη συνεχή εκπαίδευση των μελών της σε θέματα βίας κατά γυναικών, ενδοοικογενειακής βίας, έμφυλης βίας και άλλα σχετικά αδικήματα, με στόχο την επιμόρφωση και κατάρτισή τους για να μπορούν να επιτελούν τα καθήκοντα τους με αποτελεσματικότητα και να διαχειρίζονται τα περιστατικά με επαγγελματισμό.

Οι εκπαιδεύσεις γίνονται σε όλες τις βαθμίδες της Αστυνομίας, ενώ σε εξειδικευμένες εκπαιδεύσεις δίδεται προτεραιότητα σε μέλη που εργάζονται σε τμήματα πρώτης γραμμής, ανακριτές σε ΤΑΕ, Κλιμάκια κλπ.

Πιο συγκεκριμένα, όλα τα μέλη της Αστυνομίας κατά την πρόσληψή τους θα

τύχουν σχετικής εκπαίδευσης, διάρκειας τριών ετών, όπου θα διδαχθούν όλο το φάσμα του νομοθετικού πλαισίου, με πρακτική εκπαίδευση των θεμάτων που εμπίπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Αστυνομίας.

Στο πλαίσιο αυτής της εκπαίδευσης, όλοι οι δόκιμοι διδάσκονται τα πιο κάτω μαθήματα/ διαλέξεις:

- Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (περιλ. Πρωτόκολλο ενεργειών).
- Δικαιώματα και προστασία Θυμάτων Εγκληματικότητας.
- Πρόληψη της Βίας στην Οικογένεια και Προστασία Θυμάτων (περιλ. Πρωτόκολλο ενεργειών).
- Σεξισμός και Φυλετικές διακρίσεις.
- Εγκλήματα κατά των ηθών (περιλ. Διερεύνηση Βιασμών και Σεξουαλικής κακοποίησης).
- Ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην απασχόληση και επαγγελματική εκπαίδευση.
- Αστυνόμευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα (Θεματική στο Πανεπιστήμιο Κύπρου).

Όσον αφορά στις εξειδικευμένες εκπαιδεύσεις για τα θέματα της βίας στην οικογένεια, τα μέλη της Αστυνομίας διδάσκονται τα πιο κάτω αντικείμενα:

- Ευαλωτότητα, Ιδιαιτερότητες και Προσέγγιση Θυμάτων και Δραστών Βίας στην Οικογένεια.
- Δικαιώματα, Υποστήριξη και Προστασία Θυμάτων Εγκληματικότητας και Κώδικας Συμπεριφοράς.
- Έμφυλη Βία: Εκφάνσεις, Ερμηνείες, Στάσεις.

- Βία στην Οικογένεια: Νομοθεσία [Ν.119(Ι)/2000] - Διαδικασίες - Σημεία Προσοχής – Διαθεματικότητα.
- Βία στην Οικογένεια: Περιπτωσιακή Μελέτη.
- Νόμος 115(Ι)/2021 για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης [Ν.14(ΙΙΙ)/2017].
- Νόμος 114(Ι)/2021 για την Προστασία Προσώπων από Παρενόχληση και Παρενοχλητική Παρακολούθηση.
- Βία κατά γυναικών: Διαδίκτυο, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, Τεχνολογία.
- Πρωτόκολλο Αξιολόγησης Επικινδυνότητας Συντροφικής Βίας.
- Πρωτόκολλο για διερεύνηση υποθέσεων βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης.
- Ευαλωτότητα, Ιδιαιτερότητες και Προσέγγιση Ενήλικων Θυμάτων Σεξουαλικής Κακοποίησης/Βιασμού.
- Βιασμός/Σεξουαλική Κακοποίηση: Περιπτωσιακή Μελέτη.

B. Υπάρχει συστηματική εκπαίδευση και αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους;

Ναι, συστηματικά διοργανώνονται από την Αστυνομική Ακαδημία σε συνεργασία με την ΥΔΥΕΠ, σε ετήσια βάση, ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα για τα μέλη που αναλαμβάνουν υποθέσεις έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας.

Ειδικότερα αναφέρεται ότι:

- Δύο φορές εντός του ακαδημαϊκού έτους προσφέρονται τριήμερα προγράμματα εκπαίδευσης σε θέματα βίας στην οικογένεια στα οποία

συμμετέχουν μέλη των Επαρχιακών Κλιμακίων Βίας στην Οικογένεια, καθώς και μέλη που υπηρετούν σε Αστυνομικούς Σταθμούς ή σε Τμήματα Α΄ Γραμμής. Στα προγράμματα αυτά γίνεται αναφορά στις σχετικές νομοθεσίες, καθώς και πρακτική εφαρμογή, με σκοπό την αποτελεσματικότερη διαχείριση τέτοιων υποθέσεων.

- Μια φορά εντός του ακαδημαϊκού έτους διοργανώνεται εκπαιδευτικό πρόγραμμα διάρκειας δυο βδομάδων στο οποίο αναλύονται διάφορες μορφές ευαλωτότητας μεταξύ αυτών και της έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας. Στο εν λόγω πρόγραμμα παραδίδουν διαλέξεις και εξωτερικοί λέκτορες, ο/η καθένας/καθεμία στον τομέα της εξειδίκευσής του/της, με απώτερο στόχο την ενίσχυση των γνώσεων των μελών της Αστυνομίας.
- Επίσης, μια φορά το ακαδημαϊκό έτος προσφέρεται εβδομαδιαίο πρόγραμμα επικεντρωμένο στα θέματα του βιασμού και της σεξουαλικής κακοποίησης (ενήλικων και ανήλικων θυμάτων).
- Τέλος, μια φορά το ακαδημαϊκό έτος προσφέρεται πρόγραμμα εκπαίδευσης στην τεχνική λήψης των οπτικογραφημένων καταθέσεων, το οποίο έχει διάρκεια επτά ημέρες, για το θεωρητικό μέρος, και ένα μήνα για πρακτική εφαρμογή των όσων έχουν διδαχθεί τα μέλη της Αστυνομίας.

Γ. Αν ναι, με ποιες μεθόδους και ποια είναι τα αποτελέσματα; Παρακαλώ όπως κατατεθούν σχετικά ευρήματα.

Γενικά για τον τρόπο αξιολόγησης των προγραμμάτων εκπαίδευσης που παραχωρούνται από την Αστυνομική Ακαδημία υπάρχει σχετικός μηχανισμός αξιολόγησης, που γίνεται ανώνυμα στο τέλος κάθε προγράμματος με σκοπό

την βελτίωση/τροποποίηση/αναβάθμισή τους. Ενδεικτικά, στις ερωτήσεις αξιολόγησης περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες ερωτήσεις: “Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί τα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος”, “Σε ποιο βαθμό ήταν σχετικό το περιεχόμενο του προγράμματος με τα καθήκοντα σας”, “Σε ποιο βαθμό σας βοήθησε το πρόγραμμα στην επαγγελματική/προσωπική σας ανάπτυξη”.

Παρ’ όλ’ αυτά, η αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που επικεντρώνονται στις υποθέσεις βίας στην οικογένεια πρέπει να μετριέται με τη συνεισφορά τους στη βελτίωση των δράσεων των μελών κατά την διερεύνηση των υποθέσεων.

Αυτό που είναι δυνατό να λεχθεί είναι ότι οι εκπαιδεύσεις των μελών της Αστυνομίας είναι επωφελείς αφενός γιατί τυγχάνουν περαιτέρω γνώσης του νομοθετικού πλαισίου και αφετέρου γιατί εμβαθύνουν επί των πρακτικών ζητημάτων που αναφύονται κατά τη διερεύνηση τέτοιων υποθέσεων.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί πως όσον αφορά στο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Δοκίμων Αστυνομικών, αυτό είναι αξιολογημένο και εγκεκριμένο από το Φορέα Διαπίστευσης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτερη Εκπαίδευση.

3. Έλεγχος και εποπτεία:

A. Ποιος έλεγχος και τι είδους εποπτεία εφαρμόζεται αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των αστυνομικών τμημάτων που διαχειρίζονται τέτοιες υποθέσεις;

Τα Επαρχιακά Κλιμάκια Βίας στην Οικογένεια υπάγονται τόσο διοικητικά όσο και επιχειρησιακά στα ΤΑΕ των Επαρχιών. Ως εκ τούτου, τυγχάνουν των

σχετικών ελέγχων τόσο σε καθημερινή βάση όσο και στο πλαίσιο των προνοιών των σχετικών διατάξεων για τον έλεγχο που διενεργείται από τους Αστυνομικούς Διευθυντές.

Επιπρόσθετα, και στη βάση των αρμοδιοτήτων της Υποδιεύθυνσης Διαχείρισης Υποθέσεων Ευάλωτων Προσώπων, σε σοβαρές και ιδιάζουσες υποθέσεις γίνονται εισηγήσεις προς τα Επαρχιακά Κλιμάκια.

Πέραν των πιο πάνω διενεργούνται ανά δίμηνο συσκέψεις της ΥΔΥΕΠ με τους Υπευθύνους των Επαρχιακών Κλιμακίων όπου συζητούνται διάφορα θέματα και ανταλλάσσονται απόψεις για την αποτελεσματική διαχείριση των υποθέσεων. Παράλληλα, σε δίμηνη βάση τα Επαρχιακά Κλιμάκια αποστέλλουν στην ΥΔΥΕΠ τα στατιστικά στοιχεία των υποθέσεων που διερεύνησαν για μελέτη και συζήτηση όποιων ζητημάτων προκύπτουν.

Β. Αν ναι, με ποιο τρόπο;

Ως πιο πάνω.

Γ. Ποιες αδυναμίες εντοπίζονται;

Απώτερος σκοπός των ελέγχων είναι αφενός η επίβλεψη των μελών της Αστυνομίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και αφετέρου η παροχή οποιασδήποτε βοήθειας/καθοδήγησης απαιτείται για την προώθηση ενδεχόμενων ζητημάτων που θα προκύψουν.

Είναι γεγονός ότι οι υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας παρουσιάζουν αυξητική τάση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια γεγονός που συνεπάγεται περισσότερες ενέργειες από την Αστυνομία. Η κατάσταση αυτή σε συνάρτηση με τα ζητήματα που προκύπτουν με την αριθμητική δύναμη δημιουργεί πρόσθετη πίεση.

Δ. Υπάρχουν πλάνα για διορθωτικά μέτρα;

Ανάλογα με τα ζητήματα που θα προκύψουν στο πλαίσιο των ελέγχων θα δοθούν και οι αναγκαίες οδηγίες, επισημάνσεις, συστάσεις για την αντιμετώπισή τους.

4. Στατιστικά στοιχεία:

A. Πόσα περιστατικά έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας καταγράφονται ετησίως;

B. Για πόσα από αυτά γίνεται επίσημη καταγγελία στις αρμόδιες αρχές;

Γ. Πόσες υποθέσεις προχωρούν τελικά στη δικαιοσύνη;

Δ. Υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις ποινές που επιβάλλονται σε καταδικασθέντες;

Σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία αναφέρονται τα ακόλουθα:

Τα στατιστικά στοιχεία που τηρεί η Αστυνομία αφορούν στις καταγγελίες/αναφορές/περιστατικά. Ο συνολικός αριθμός καταγγελιών/αναφορών/περιστατικών τα οποία έτυχαν χειρισμού από τα Επαρχιακά Κλιμάκια κατά το 2024 ήταν 3322. Από αυτά μέχρι στιγμής σχηματίστηκαν 1300 ποινικοί φάκελοι και καταχωρήθηκαν στο δικαστήριο 703 υποθέσεις. Εκδόθηκαν συνολικά 711 εντάλματα σύλληψης και 672 Διατάγματα Αποκλεισμού Υπόπτου ή απομάκρυνσης θυμάτων.

Για την περίοδο 1/1/2025-30/4/2025, ο συνολικός αριθμός καταγγελιών/αναφορών/περιστατικών τα οποία διερευνήθηκαν από τα Επαρχιακά Κλιμάκια ήταν 1135. Από αυτά μέχρι στιγμής σχηματίστηκαν 386 ποινικοί φάκελοι και καταχωρήθηκαν στο δικαστήριο 283 υποθέσεις. Εκδόθηκαν, επίσης, 260 εντάλματα σύλληψης και 279 διατάγματα αποκλεισμού υπόπτου ή απομάκρυνσης

θυμάτων.

5. Παρακαλώ όπως κατατεθούν στοιχεία σχετικά με τις καταγεγραμμένες υποθέσεις και τη δικαστική τους πορεία για το έτος 2024.

Τα στατιστικά στοιχεία που διαθέτει η Αστυνομία είναι αυτά που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ερώτηση. Επιπρόσθετα, παρατίθεται σχεδιάγραμμα με δεδομένα που προκύπτουν από το έργο της Αστυνομίας στο πλαίσιο διαχείρισης των εν λόγω υποθέσεων.

.»